

16. Dodatne vježbe

U svim zadacima u kojima se traži definiranje funkcije, treba napisati odgovarajući glavni program (tj. funkciju `main`) u kojem ćete po potrebi definirati stvarne argumente, pozvati funkciju i ispisati rezultat.

1. Napišite funkciju `toApsDim` koja vrijednosti elemenata cjelobrojnog jednodimenzionalnog polja mijenja u njihove apsolutne vrijednosti. Funkciju, glavni program i prototipove smjestite u tri zasebna modula.
2. Napišite funkciju koja u zadanom nizu znakova (jednodimenzionalnom polju znakova terminiranom sa znakom `'\0'`) pronalazi sve samoglasnike i ispisuje ih na ekran. Npr. za zadani niz *Antigona*, ispisuje *Aioa*.
3. Napišite funkciju koja iz zadanog niza znakova **izbacuje** sve samoglasnike. Npr. ako se funkciji zada niz znakova *Antigona*, funkcija ga mora **promijeniti** u niz znakova *ntgn*.
4. Napišite funkciju koja u zadanom jednodimenzionalnom realnom polju prebroji koliko članova je veće od 0.0, koliko članova je manje od 0.0 i koliko članova je jednako 0.0. Dobivene vrijednosti funkcija mora vratiti u pozivajući program.
5. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>
int main () {
    int a = 2, x = 10;
    int *p = &a;
    x += *p * 3;
    printf ("%d %d\n", *p, x);
    return 0;
}
```

6. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>
void f (int *p) {
    printf ("%d %d\n", *p, *p+1);
}
int main () {
    int polje[6] = {1, 2, 3, 4, 5, 6};
    int *pp;
    pp = &polje[0];
    f(pp++);
    f(pp);
    f(++pp);
    return 0;
}
```

7. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>
void f (int *p) {
    static int i = 2;
    printf ("%d\n", *(p + ++i));
}

int main () {
    int polje[8] = {1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8};
    f(&polje[0]);
    f(&polje[0]);
    f(&polje[0]);
    f(&polje[1]);
    return 0;
}
```

8. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>
void f (int *p) {
    int i = 3;
    printf ("%d\n", *(p + --i));
}
int main () {
    int polje[6] = {1, 2, 3, 4, 5, 6};
    f(&polje[0]);
    f(&polje[1]);
    f(&polje[2]);
    return 0;
}
```

9. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>

void f (int *p) {
    int i1 = *p;
    int i2 = (*p)++;
    int i3 = *p;
    int i4 = *++p;
    int i5 = *p;
    int i6 = *p++;
    int i7 = *(p-1);
    int i8 = *p;
    printf ("%d %d %d %d %d %d %d %d\n", i1, i2, i3, i4, i5, i6, i7, i8);
}

int main () {
    int polje[3][2] = {3, 6, 9, 12, 15, 18};
    f(&polje[0][0]);
    return 0;
}
```

10. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>

void f (int *p) {
    printf ("%d %d\n", *p, *p+1);
}

int main () {
    int polje[3][2] = {1, 2, 3, 4, 5, 6};
    int *pp;
    pp = &polje[0][0];
    f(pp++);
    f(++pp);
    return 0;
}
```

11. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>

void f (int *p) {
    static int i = 2;
    printf ("%d\n", *(p + ++i));
}

int main () {
    int polje[3][2] = {1, 2, 3, 4, 5, 6};
    f(&polje[0][0]);
    f(&polje[0][0]);
    f(&polje[0][0]);
    return 0;
}
```

12. Što će se ispisati sljedećim programom:

```
#include <stdio.h>

void f (int *p) {
    static int i = 0;
    i++;
    printf ("%d\n", *(p + --i));
}

int main () {
    int polje[3][2] = {1, 2, 3, 4, 5, 6};
    f(&polje[0][0]);
    f(&polje[1][0]);
    f(&polje[1][1]);
    return 0;
}
```

13. Napisati funkciju `genmat` koja u dvodimenzionalnom cjelobrojnom polju definiranom s dimenzijama 4 retka i 4 stupca (funkcija radi isključivo s poljima dimenzija 4x4) upisuje četiri jedinice na glavnu dijagonalu.

U pozivajućem programu definirajte polje, sve članove polja inicijalizirajte na nulu, pozovite funkciju `genmat`, te na zaslone ispišite dobiveni rezultat. Ispis mora izgledati ovako:

```
1 0 0 0
0 1 0 0
0 0 1 0
0 0 0 1
```

Nakon toga pokušajte napisati drugačiji glavni program: definirajte polje od 5 redaka i 5 stupaca, inicijalizirajte sve elemente polja na nulu, pozovite **istu** funkciju `genmat` i ispišite svih 5x5 članova polja. Možete li predvidjeti kako će izgledati ispis? Zašto ispisana tablica ne izgleda (što bi se možda moglo očekivati) ovako:

```
1 0 0 0 0
0 1 0 0 0
0 0 1 0 0
0 0 0 1 0
0 0 0 0 0
```

14. Napisati funkciju `tablica` koja u dvodimenzionalno cjelobrojno polje definirano u pozivajućem programu upisuje tablicu množenja od m redaka i n stupaca.

Funkcija mora biti u stanju baratati s poljem proizvoljnih dimenzija. Npr. u glavnom programu može se definirati polje dimenzija 20×10 , a zatim pozvati funkciju tako da se polje napuni tablicom množenja dimenzija 5×7 ; ista funkcija također mora na ispravan način generirati npr. tablicu množenja dimenzija 6×4 u polju koje je u glavnom programu definirano s dimenzijama 30×20 .

U pozivajućem programu definirati polje, s tipkovnice učitati m i n , pozvati funkciju `tablica`, te na zaslon ispisati dobivenu tablicu množenja. Npr. tablica množenja od 3 retka i 4 stupca izgleda ovako:

1	2	3	4
2	4	6	8
3	6	9	12

15. Napišite funkciju `transp` za transponiranje cjelobrojne matrice od m redaka i n stupaca. Funkcija mora transponirati matricu, ali također i zamijeniti vrijednosti u varijablama m i n pozivajućeg programa u kojima su evidentirane dimenzije matrice.

U funkciji definirajte, te za transponiranje koristite pomoćno polje. Ideja za korištenje pomoćnog polja: prepisati elemente `mat[i][j]` iz zadane matrice u elemente `pom[j][i]` pomoćne matrice, a zatim svaki element `pom[i][j]` upisati natrag u element `mat[i][j]`.

Jednako kao u prethodnom zadatku, funkcija mora biti u stanju baratati s poljem proizvoljnih dimenzija, uz ograničenje da zadano polje nikad neće imati dimenzije veće od 100×100 .

Treba napomenuti da je ovakvo rješenje (s pomoćnom matricom) dobro samo za vježbu. Stoga načinite i **bolju** funkciju koja matricu transponira bez korištenja pomoćnog polja! Primjer transponiranja matrice bez korištenja pomoćnog polja prikazan je na predavanjima o dvodimenzionalnim poljima.

Rješenja svih zadataka provjeriti prevođenjem i testiranjem vlastitih programa!

Rješenja: NE GLEDATI prije nego sami pokušate riješiti zadatke

Rješenje 1. zadatka

glavni.c

```
#include <stdio.h>
#include "toapsdim.h"

#define MAXDIM 100

int main () {
    int m;
    int polje[MAXDIM];
    int i;

    printf ("Upisite m manji ili jednak %d: ", MAXDIM);
    scanf ("%d", &m);
    printf ("Upisite elemente polja:\n");
    for (i = 0; i < m; i++)
        scanf ("%d", &polje[i]);

    printf ("\nSlijedi ispis ucitanog niza\n\n");
    for (i = 0; i < m; i++)
        printf ("%d ", polje[i]);

    toApsDim(&polje[0], m);

    printf ("\nSlijedi ispis izmijenjenog polja\n\n");
    for (i = 0; i < m; i++)
        printf ("%d ", polje[i]);
    return 0;
}
```

toApsDim.c

```
#include "toapsdim.h"

void toApsDim(int *polje, int n) {    /* ili (int polje[], int n) */
    int i;
    for (i = 0; i < n; i++)
        if (*(polje + i) < 0)
            *(polje + i) = - *(polje + i);
}
```

toapsdim.h

```
void toApsDim(int *polje, int n);
```

Rješenje 2. zadatka

```
#include <stdio.h>

void ispisSamoglasa (char niz[]);

int main () {
    char niz[] = "Antigona";
    ispisSamoglasa(niz);
    printf("\n");
    return 0;
}

void ispisSamoglasa (char niz[]) {      /* ili bolje (char *niz) */
    int i = 0;
    while (niz[i] != '\0') {
        if (niz[i] == 'a' || niz[i] == 'A' ||
            niz[i] == 'e' || niz[i] == 'E' ||
            niz[i] == 'i' || niz[i] == 'I' ||
            niz[i] == 'o' || niz[i] == 'O' ||
            niz[i] == 'u' || niz[i] == 'U')
            printf("%c", niz[i]);
        i++;
    }
}
```

Rješenje 3. zadatka

```
#include <stdio.h>

void izbaciSamoglase (char *niz);

int main () {
    char niz[] = "Antigona";
    printf("%s\n", niz);
    izbaciSamoglase(niz);
    printf("%s\n", niz);
    return 0;
}

void izbaciSamoglase (char *niz) {      /* ili (char niz[]) */
    int i = 0, potroseno = 0;
    while (*(niz + i) != '\0') {
        if (*(niz + i) != 'a' && *(niz + i) != 'A' &&
            *(niz + i) != 'e' && *(niz + i) != 'E' &&
            *(niz + i) != 'i' && *(niz + i) != 'I' &&
            *(niz + i) != 'o' && *(niz + i) != 'O' &&
            *(niz + i) != 'u' && *(niz + i) != 'U')
            *(niz + potroseno++) = *(niz + i);
        i++;
    }
    *(niz + potroseno) = '\0'; /* VAZNO PITANJE: sto bi bio rezultat bez ove naredbe? */
}
```

Ovdje je važno uočiti da u funkciji **nije moguće** koristiti pomoćni niz jer funkcija "ne može znati" kolika je najveća dopuštena duljina ulaznog niza (a taj je podatak potreban pri definiciji pomoćnog niza). Tek kad bi zadatak glasio: napišite funkciju koja iz zadanog niza znakova izbacuje sve samoglasnike, pri čemu zadani niz **sigurno nije duži od 1000 znakova**, tada bi postojala mogućnost u funkciji koristiti pomoćni niz (tada bi se u funkciji mogao definirati pomoćni niz duljine 1001 znaka).

Rješenje 4. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXDIM 100

void prebroji(float *polje, int n,
             int *vecihOdNula, int *manjihOdNula, int *jednakihNula) {
    int i;
    *vecihOdNula = *manjihOdNula = *jednakihNula = 0;
    for (i = 0; i < n; i++)
        if (*(polje + i) < 0.0)
            (*manjihOdNula)++;
        else if (*(polje + i) == 0.0)
            (*jednakihNula)++;
        else
            (*vecihOdNula)++;
    return;
}

int main () {
    int m;
    float polje[MAXDIM];
    int i;
    int vecih, manjih, jednakih;

    printf ("Upisite m manji ili jednak %d: ", MAXDIM);
    scanf ("%d", &m);
    printf ("Upisite elemente polja:\n");
    for (i = 0; i < m; i++)
        scanf ("%f", &polje[i]);

    printf ("\n\nSlijedi ispis ucitanog niza\n");
    for (i = 0; i < m; i++)
        printf ("%f\n", polje[i]);

    prebroji(&polje[0], m, &vecih, &manjih, &jednakih);
    printf ("\n\n>0 ima: %d      <0 ima: %d      ==0 ima: %d\n",
            vecih, manjih, jednakih);
    return 0;
}
```

Rješenje 13. zadatka

```
#include <stdio.h>

void genmat (int *polje) {
    int i;
    for (i = 0; i < 4; i++)
        *(polje + i + i*4) = 1;
}

int main () {
    int mat[4][4] = {0};
    int i, j;
    genmat(&mat[0][0]);
    for (i = 0; i < 4; i++) {
        for (j = 0; j < 4; j++)
            printf("%d ", mat[i][j]);
        printf("\n");
    }
    return 0;
}
```

Rezultat:

```
1 0 0 0
0 1 0 0
0 0 1 0
0 0 0 1
```

Slijedi poziv iste funkcije s poljem koje je definirano s dimenzijama 5x5:

```
int main () {
    int mat[5][5] = {0};
    int i, j;
    genmat(&mat[0][0]);
    for (i = 0; i < 5; i++) {
        for (j = 0; j < 5; j++)
            printf("%d ", mat[i][j]);
        printf("\n");
    }
    return 0;
}
```

Rezultat:

```
1 0 0 0 0
1 0 0 0 0
1 0 0 0 0
1 0 0 0 0
0 0 0 0 0
```

Zašto? Funkcija `genmat` u prvom koraku for petlje upiše vrijednost 1 na adresu `*(polje+0+0)`, a time zapravo upiše jedinicu u element polja `mat[0][0]`, što je u redu. Međutim, kada u drugom koraku for petlje upiše vrijednost 1 na adresu `*(polje+1+1*4)`, zapravo je upisala jedinicu u element polja `mat[1][0]`.

Pojednostavljeno, funkcija "misli" (zato što je tako napisana) da se do prvog člana drugog retka dolazi tako da se preskoči 4 člana polja (a to je istina samo onda kada se funkciji preda polje koje je definirano tako da mu je broj stupaca jednak 4). Očito, ako funkcija mora baratati s poljima različitih dimenzija, mora imati informaciju o **stvarnom** broju stupaca polja (broju stupaca pri definiciji polja).

Rješenje 14. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXRED 15
#define MAXSTUP 15

void tablica(int *polje, int m, int n, int brclanstup);

int main () {
    int m, n;
    int polje[MAXRED][MAXSTUP];
    int i, j;

    printf ("Upisite m i n koji su manji ili jednaki %d i %d: ", MAXRED, MAXSTUP);
    scanf("%d %d", &m, &n);
    /* ovdje bi, naravno, trebalo napraviti provjeru unesenih vrijednosti */
    tablica(&polje[0][0], m, n, MAXSTUP);
    printf("\nSlijedi ispis tablice mnozenja\n\n");
    for (i = 0; i < m; i++) {
        for (j = 0; j < n; j++)
            printf("%5d", polje[i][j]);
        printf("\n");
    }
    return 0;
}

void tablica(int *polje, int m, int n, int brclanstup) {
    int i, j;
    for (i = 0; i < m; i++)
        for (j = 0; j < n; j++)
            *(polje + i*brclanstup + j) = (i+1) * (j+1);
}
```

Važna napomena: česta pogreška koja se pronalazi u rješenjima ovakvih zadataka jest da se u funkciji umjesto formalnog argumenta `brclanstup` koristi simbolička konstanta `MAXSTUP` definirana na početku modula. Zašto to ne valja? Zato jer bi tada funkcija ispravno radila **samo s onim poljima** koja su definirana tako da im je broj stupaca jednak `MAXSTUP`. Npr, ako bi se u glavnom programu definiralo još jedno polje, drugačijih dimenzija, funkcija u tom polju ne bi mogla generirati ispravnu tablicu množenja.

```
int polje2[10][10];
...
tablica(&polje2[0][0], 5, 6, 10);
...
```

Rješenje 15. zadatka

```
#include <stdio.h>

#define MAXRED 20
#define MAXSTUP 20

void transp(int *polje, int *m, int *n, int brclanstup);

int main () {
    int m, n;
    int polje[MAXRED][MAXSTUP];
    int i, j;
    printf ("Upisite m i n koji su manji ili jednaki %d i %d: ", MAXRED, MAXSTUP);
    scanf("%d %d", &m, &n);
    printf ("Upisite elemente matrice po retcima:\n");
    for (i = 0; i < m; i++)
        for (j = 0; j < n; j++)
            scanf("%d", &polje[i][j]);

    printf("\nSlijedi ispis originalne matrice\n\n");
    for (i = 0; i < m; i++) {
        for (j = 0; j < n; j++)
            printf("%d ", polje[i][j]);
        printf("\n");
    }
    transp(&polje[0][0], &m, &n, MAXSTUP);

    printf("\nSlijedi ispis transponirane matrice\n\n");
    for (i = 0; i < m; i++) {
        for (j = 0; j < n; j++)
            printf("%d ", polje[i][j]);
        printf("\n");
    }

    return 0;
}

/*Dimenzije pomocne matrice su 100x100, kako bi se osiguralo da se
i najveca moguca zadana matrica moze prepisati u pomocnu matricu. */
#define MAXDIMPOMOCNA 100

void transp(int *polje, int *pm, int *pn, int brclanstup) {
    int pom[MAXDIMPOMOCNA][MAXDIMPOMOCNA];
    int i, j;
    int pomocna;
    for (i = 0; i < *pm; i++)
        for (j = 0; j < *pn; j++)
            pom[j][i] = *(polje + i*brclanstup + j);
    /* zamijeni *pm i *pn */
    pomocna = *pm;
    *pm = *pn;
    *pn = pomocna;
    for (i = 0; i < *pm; i++)
        for (j = 0; j < *pn; j++)
            *(polje + i*brclanstup + j) = pom[i][j];
}
```